

III

(Citi tiesību akti)

EIROPAS EKONOMIKAS ZONA

EBTA UZRAUDZĪBAS IESTĀDES LĒMUMS

Nr. 464/13/COL

(2013. gada 27. novembris),

ar kuru deviņdesmit pirmo reizi groza procedūras un materiālo tiesību noteikumus valsts atbalsta jomā, ieviešot jaunu nodaļu par valsts atbalsta noteikumu piemērošanu no 2013. gada 1. decembra atbalsta pasākumiem banku labā saistībā ar finanšu krīzi ("2013. gada Banku darbības pamatnostādnes")

EBTA UZRAUDZĪBAS IESTĀDE ("IESTĀDE"),

ņemot vērā Uzraudzības un Tiesas nolīguma 5. panta 2. punkta b) apakšpunktu,

tā kā:

Iestāde uzskata, ka ir jāizdod pamatnostādnes par valsts atbalsta noteikumiem, lai atbalstītu pasākumus banku labā saistībā ar finanšu krīzi.

Eiropas Komisija 2013. gada jūlijā pieņēma paziņojumu par valsts atbalsta noteikumu piemērošanu no 2013. gada 1. augusta atbalsta pasākumiem banku labā saistībā ar finanšu krīzi ("2013. gada Banku darbības paziņojums")⁽¹⁾.

Šis paziņojums attiecas arī uz Eiropas Ekonomikas zonu.

Visā Eiropas Ekonomikas zonā ir jānodrošina EEZ valsts atbalsta noteikumu vienāda piemērošana saskaņā ar EEZ līguma 1. pantā noteikto viendabīguma mērķi.

Saskaņā ar EEZ līguma XV pielikuma 11. lappusē iekļautās nodaļas "VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA" II punktu Iestādei pēc apspriešanās ar Komisiju ir jāpieņem tiesību akti atbilstoši Eiropas Komisijas pieņemtajiem tiesību aktiem.

Iestāde par minēto jautājumu apspriedās ar Eiropas Komisiju ar 2013. gada 14. augusta vēstuli un ar EBTA valstīm – ar 2013. gada 14. novembra vēstuli,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Valsts atbalsta pamatnostādnes groza, ieviešot jaunu nodaļu par valsts atbalsta noteikumu piemērošanu no 2013. gada 1. decembra atbalsta pasākumiem banku labā saistībā ar finanšu krīzi ("2013. gada Banku darbības pamatnostādnes").

Jaunā nodaļa ir iekļauta šā lēmuma pielikumā.

⁽¹⁾ OVC 216, 30.7.2013., 1. lpp.

2. pants

Autentisks ir tikai lēmuma teksts angļu valodā.

Briselē, 2013. gada 27. novembrī

EBTA Uzraudzības iestādes vārdā –

priekšsēdētāja

Oda Helen SLETNES

Kolēģijas loceklis

Sverrir Haukur GUNNLAUGSSON

PIELIKUMS

VIII DAĻA – PAGaidu NOTEIKUMI PAR FINANŠU KRĪZI

Pamatnostādnes par valsts atbalsta noteikumu piemērošanu no 2013. gada 1. decembra atbalsta pasākumiem banku labā saistībā ar finanšu krīzi ("2013. gada Banku darbības pamatnostādnes")⁽¹⁾

1. IEVADS

1. Kopš finanšu krīzes sākuma EBTA Uzraudzības iestāde ("Iestāde") ir pieņēmusi piecus valsts atbalsta pamatnostādņu kopumus ("Krīzes pamatnostādnes"), kā arī termiņa pagarinājuma pamatnostādnes 2011. un 2012. gadam⁽²⁾. Minētajās pamatnostādņēs tika sniegti sīki izstrādāti norādījumi par kritērijiem attiecībā uz finanšu nozarei finanšu krīzes laikā sniegtā valsts atbalsta saderību ar Eiropas Ekonomikas zonu ("EEZ") saskaņā ar Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu ("EEZ līgums") 61. panta 3. punkta b) apakšpunktu.
2. Krīzes pamatnostādņēs ir sniegta vispusīga saskaņotas rīcības sistēma, ko piemēro, sniedzot atbalstu finanšu nozarei, lai nodrošinātu finansiālo stabilitāti un vienlaikus samazinātu konkurences traucējumus banku starpā un EEZ valstīs. Tajās ir paredzēti nosacījumi attiecībā uz piekļuvi valsts atbalstam un prasības, kas jāizpilda, lai, ņemot vērā EEZ līgumā noteiktos valsts atbalsta principus, šādu atbalstu uzskatītu par saderīgu ar EEZ līguma darbību. Pieņemot Krīzes pamatnostādnes, valsts atbalsta noteikumi, ar kuriem regulē valsts palīdzību finanšu nozarei, vajadzības gadījumā ir tikuši regulāri atjaunināti, lai pielāgotos krīzes attīstības tendencēm. Jaunāko attīstības tendenču dēļ Krīzes pamatnostādnes atkal ir jāatjaunina.

Juridiskais pamats

3. Krīzes pamatnostādnes, kā arī visi atsevišķie lēmumi par atbalsta pasākumiem un shēmām, kas ietilpst šo pamatnostādņu darbības jomā, pieņemti, pamatojoties uz EEZ līguma 61. panta 3. punkta b) apakšpunktu, kurš izņēmuma kārtā ļauj piešķirt atbalstu, lai novērstu nopietnus traucējumus kādas EBTA valsts tautsaimniecībā.
4. Lai risinātu finanšu nozares problēmas, kopš krīzes sākuma ir veikti nozīmīgi pasākumi. Krīzes attīstības gaitā bija jāpielāgo daži valsts atbalsta sistēmas noteikumi, kas attiecās uz grūtībās nonākušu uzņēmumu glābšanu un pārstrukturēšanu, vienlaikus neizslēdzot iespēju izņēmuma gadījumos sniegt nozīmīgu valsts atbalstu. Lai gan izņēmuma gadījumos tika izmantoti fiskālie un monetārie instrumenti, kas palīdzēja novērst turpmāku krīzes pasliktināšanos, ekonomikas atveseļošanās joprojām ir ļoti trausla un EEZ līmenī nevienmērīga. Dažās EEZ valstīs finanšu nozarei vēl joprojām ir problēmas, kas saistītas ar piekļuvi termiņfinansējumam un aktīvu kvalitāti, ko rada ekonomikas recesija un valsts vai privāto parādu īpatsvara samazināšana. Finanšu tirgos vēl joprojām ir spriedze un negatīvas ietekmes paplašināšanās risks.

⁽¹⁾ Šīs pamatnostādnes atbilst Eiropas Komisijas paziņojumam par valsts atbalsta noteikumu piemērošanu no 2013. gada 1. augusta atbalsta pasākumiem banku labā saistībā ar finanšu krīzi ("2013. gada Banku darbības paziņojums") (OV C 216, 30.7.2013., 1. lpp.).

⁽²⁾ EEZ līguma 61. un 62. panta un Uzraudzības un Tiesas nolīguma 3. protokola 1. panta piemērošanas un interpretācijas pamatnostādnes ("valsts atbalsta pamatnostādnes"), kuras Iestāde pieņēma un izdeva 1994. gada 19. janvārī un publicētas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī (turpmāk "OV") (OV L 231, 3.9.1994., 1. lpp., un EEZ papildinājumā Nr. 32, 3.9.1994., 1. lpp.). Pamatnostādnes pēdējo reizi tika grozītas 2013. gada 23. oktobrī. Valsts atbalsta pamatnostādņu atjauninātā versija ir publicēta Iestādes tīmekļa vietnē: <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>. Valsts atbalsta pamatnostādņu VIII daļā ir izklāstīti pagaidu noteikumi par finanšu krīzi, kuri apkopoti šādā Krīzes pamatnostādņu kopumā:

- 1) valsts atbalsta noteikumu piemērošana pasākumiem, kas veikti attiecībā uz finanšu iestādēm ("Banku darbības pamatnostādnes") (OV L 17, 20.1.2011., 1. lpp., un EEZ papildinājums Nr. 3, 20.1.2011., 1. lpp.);
 - 2) finanšu iestāžu rekapitalizācija pašreizējās finanšu krīzes apstākļos ("Rekapitalizācijas pamatnostādnes") (OV L 17, 20.1.2011., 1. lpp., un EEZ papildinājums Nr. 3, 20.1.2011., 1. lpp.);
 - 3) Valsts atbalsta pasākumu pagaidu shēma, lai veicinātu piekļuvi finansējumam pašreizējās finanšu un ekonomiskās krīzes apstākļos ("Pagaidu shēmas pamatnostādnes") (OV L 17, 20.1.2011., 1. lpp., un EEZ papildinājums Nr. 3, 20.1.2011., 1. lpp.);
 - 4) samazinātas vērtības aktīviem piemērojams režīms EEZ banku nozarē ("Samazinātas vērtības aktīvu pamatnostādnes") (OV L 23, 27.1.2011., 31. lpp., un EEZ papildinājums Nr. 4, 27.1.2011., 1. lpp.);
 - 5) finanšu nozares dzīvotspējas atjaunošana un tās pārstrukturēšanas pasākumu novērtējums pašreizējās krīzes apstākļos atbilstīgi valsts atbalsta noteikumiem ("Pārstrukturēšanas pamatnostādnes") (OV L 282, 24.10.2013., 72. lpp., un EEZ papildinājums Nr. 58, 24.10.2013., 1. lpp.).
- Finanšu krīzes pamatnostādņu darbības termiņš pēc tam tika pagarināts divas reizes, proti, 2011. gadā ("2011. gada termiņa pagarinājuma pamatnostādnes") (OV L 332, 15.12.2011., 20. lpp., un EEZ papildinājums Nr. 67, 15.12.2011., 7. lpp.) un 2012. gadā ("2012. gada termiņa pagarinājuma pamatnostādnes") (OV L 282, 24.10.2013., 72. lpp., un EEZ papildinājums Nr. 58, 24.10.2013., 1. lpp.).

5. Pastāvīgs saspīlējums valsts parāda tirgos uzskatāmi liecina par ilgstošu finanšu tirgu nestabilitāti. Tā kā Eiropas Ekonomikas zonā finanšu nozarē pastāv intensīva savstarpējā saistība un savstarpējā atkarība, tirgū palielinās bažas par negatīvo ietekmi. Finanšu tirgu lielās nestabilitātes un ekonomisko perspektīvu neskaidrības dēļ izraisītais nopietnu traucējumu pastāvīgais risks EBTA valstu ekonomikai pamato EBTA valstīm saglabāto iespēju – kā drošības tīklu – izmantot ar krīzi saistītus atbalsta pasākumus finanšu nozarei, pamatojoties uz EEZ līguma 61. panta 3. punkta b) apakšpunktu.
6. Tā kā finanšu tirgos ir pastāvīga spriedze un ir iespējama negatīvas plašākas ietekmes pieaugšana, Iestāde uzskata, ka joprojām ir izpildītas prasības par valsts atbalsta piemērošanu finanšu nozarei saskaņā ar EEZ līguma 61. panta 3. punkta b) apakšpunktu. Tomēr šīs atkāpes piemērošana joprojām ir iespējama tikai tik ilgi, kamēr turpinās krīzes situācija, kas patiešām rada tādas ārkārtas apstākļus, kuros ir apdraudēta vispārējā finansiālā stabilitāte.

Galvenais mērķis – finansiālā stabilitāte

7. Gan reaģējot uz finanšu krīzi, gan rīkojoties saskaņā ar *Krīzes pamatnostādņēm*, Iestādes galvenais mērķis ir bijusi finansiālā stabilitāte, vienlaikus nodrošinot gan atbalsta, gan banku un EEZ valstu konkurences traucējumu ierobežošanu līdz minimumam. Lai saglabātu finansiālo stabilitāti, ir jānovērš būtiska negatīva plašāka ietekme uz pārējo banku sistēmas daļu, ko varētu izraisīt kredītiestādes bankrots, kā arī jānodrošina, lai banku sistēma kopumā turpinātu sniegt atbilstīgus aizdevumus reālajai ekonomikai. Iestāde, saskaņā ar šīm pamatnostādņēm novērtējot valsts atbalstu finanšu nozarei, par galveno svarīgāko faktoru joprojām uzskata finansiālo stabilitāti. Iestāde savu novērtējumu veiks, ņemot vērā krīzes attīstību no akūtām un sistēmiskām grūtībām līdz situācijai, kad EEZ daļās ir daudz pamatīgākas ekonomiskās grūtības, kas attiecīgi rada lielāku EEZ tirgus sadrumstalošanas risku.
8. Šis galvenais mērķis tiek ņemts vērā, ne vien nodrošinot iespēju grūtībās nonākušām bankām piekļūt valsts atbalstam, ja tas vajadzīgs finansiālās stabilitātes nodrošināšanai, bet arī novērtējot pārstrukturēšanas plānus. Šajā ziņā ir jāuzsver, ka bez spēcīgas finanšu nozares finansiālo stabilitāti nav iespējams nodrošināt. Tādēļ kapitāla piesaistīšanas plāni ir jānovērtē, cieši sadarbojoties ar kompetento uzraudzības iestādi, izvirzot mērķi atjaunot dzīvotspēju pieņemamā termiņā un uz stabila un ilgtspējīga pamata; pretējā gadījumā bankrotējošā iestāde ir noteiktā kārtībā jālikvidē.
9. Tomēr, piemērojot valsts atbalsta noteikumus konkrētiem gadījumiem, Iestāde ņem vērā makroekonomikas vidi, kas ietekmē gan bankas dzīvotspēju, gan attiecīgās EBTA valsts reālās ekonomikas vajadzību turpināt piekļūt stabiliu banku kredītiem. Novērtējot banku pārstrukturēšanas plānus, Iestāde arī turpmāk ņems vērā katras iestādes un EBTA valsts specifiku. Proti, tā veiks banku ilgtermiņa dzīvotspējas proporcionālu novērtējumu, lai konstatētu, vai nepieciešamību pēc valsts atbalsta radījusi valsts parāda krīze, nevis pārmērīga riska uzņemšanās⁽³⁾, un savā novērtējumā atspoguļos vajadzību saglabāt vienlīdzīgu konkurences apstākļus Eiropas Ekonomikas zonā, jo īpaši – ņemot vērā sloga sadalījuma attīstību Eiropas Ekonomikas zonā.
10. Turklāt gadījumos, kad EBTA valstī ir jāpārstrukturē lielas finanšu nozares daļas, Iestāde, novērtējot konkrētas bankas pārstrukturēšanas plānus, cenšas piemērot saskaņotu pieeju, lai nodrošinātu sistēmisku risinājumu. Iestāde šo pieeju īpaši ir izmantojusi attiecībā uz tām EBTA valstīm, kurām piemēro ekonomikas korekciju programmu. Tādēļ Iestādei jo īpaši jāņem vērā kopējā ietekme, ko konkrētu iestāžu pārstrukturēšana rada nozares līmenī (piemēram, attiecībā uz tirgus struktūru) un ekonomikai kopumā, proti, attiecībā uz atbilstīgu aizdevumu nodrošināšanu reālajai ekonomikai uz stabila un ilgtspējīga pamata.
11. Turklāt, vērtējot sloga sadalījumu un konkurences traucējumu ierobežošanas pasākumus, Iestāde novērtē ierosināto pasākumu, tostarp atsavināšanas, īstenošanas iespējamību un to ietekmi uz tirgus struktūru un piekļuves šķēršļiem. Vienlaikus Iestādei ir jānodrošina, lai konkrētajā gadījumā vai konkrētajā EBTA valstī paredzētie risinājumi būtu saderīgi ar mērķi novērst būtiskas neatbilstības EEZ valstīs, kas varētu veicināt turpmāku EEZ tirgus sadrumstalošanu un izraisīt finansiālu nestabilitāti, tādējādi kavējot EEZ ekonomikas atveseļošanu.

⁽³⁾ Skatīt 2011. gada termiņa pagarinājuma pamatnostādņu 14. punktu.

Reglamentējošo noteikumu attīstības tendences un nepieciešamība pārskatīt Krīzes pamatnostādnes

12. Kopš krīzes sākuma Eiropas Savienība ir veikusi vairākus institucionālus un reglamentējošus grozījumus, kuru mērķis ir nostiprināt finanšu nozares izturētspēju un uzlabot banku krīžu novēršanas, pārvaldības un noregulēšanas pasākumus. Lai izveidotu banku savienību un tādējādi ekonomiskai un monetārai savienībai radītu stingrāku pamatu, Eiropadome ir vienojusies par turpmākām iniciatīvām, sākumā izveidojot vienotu uzraudzības mehānismu (VUM) un vienotu noregulējuma mehānismu kredītiestādēm, kas reģistrētas ES dalībvalstī, kas iesaistīta VUM. ES dalībvalstis ir piekritušas arī izveidot stabilizācijas mehānismu, kuru izmantojot vajadzības gadījumā varētu piešķirt finanšu resursus tā dalībniekiem un to bankām. Šo pamatnostādņu pieņemšanas brīdī nav pieņemti lēmumi par EEZ EBTA valstu iespējamo līdzdalību banku savienības izveidošanas iniciatīvās ⁽⁴⁾.
13. Šie pasākumi noteikti ir jāsteno pakāpeniski, piemēram, lai varētu stāties spēkā tiesību akti vai būtu iespējams izveidot noregulējuma fondus. Daži no šiem pasākumiem attiecas tikai uz eurozonu. Tajā pašā laikā EEZ ekonomikas atveseļošanās atšķirību palielināšanās, vajadzība samazināt un konsolidēt valsts un privātā sektora parādu, kā arī finanšu nozares neaizsargātie posmi ir izraisījuši pastāvīgu saspīlējumu finanšu tirgos un sadrumstalotību, tādējādi palielinot EEZ tirgus traucējumus. Tādēļ ir jāaizsargā EEZ tirgus integritāte, tostarp piemērojot stingrāku valsts atbalsta piešķiršanas režīmu. *Krīzes pamatnostādņu* pielāgošana, nodrošinot tirgiem lielāku skaidrību, var sekmēt vienmērīgu pāreju uz turpmāko režīmu, kas ierosināts Eiropas Komisijas priekšlikumā direktīvai par kredītiestāžu sanāciju un noregulējumu ⁽⁵⁾ ("BRRD"). Pielāgotās *Krīzes pamatnostādnes* var nodrošināt arī daudz apņēmīgāku pārstrukturēšanas procesu un stingrāku sloga sadalījumu visu to banku starpā, kas EEZ tirgū saņem valsts atbalstu.
14. Valsts atbalsta piešķiršanas kontroles pasākumi finanšu nozarei dažkārt mijiedarbojas ar EBTA valstu uzraudzības iestāžu pienākumiem. Piemēram, zināmos gadījumos uzraudzības iestādes varētu prasīt veikt pielāgojumus tādos jautājumos kā, piemēram, korporatīvā pārvaldība un atalgojuma prakse, ko bankas, kuras saņem valsts atbalstu, arī bieži norāda pārstrukturēšanas plānos. Šādos gadījumos, pilnībā saglabājot iestādes ekskluzīvās tiesības valsts atbalsta kontroles jomā, svarīga ir iestādes un kompetento uzraudzības iestāžu koordinācija. Ņemot vērā EEZ, jo īpaši eurozonas, regulatīvās un uzraudzības jomas attīstību, iestāde – tāpat kā jau pašlaik – cieši sadarbosies ar uzraudzības iestādēm, lai nodrošinātu visu iesaistīto iestāžu uzdevumu un pienākumu vienmērīgu savstarpēju mijiedarbību.

Sloga sadalījums

15. *Krīzes pamatnostādņēs* ir skaidri pausta nostāja, ka arī krīzes apstākļos ir jāpiemēro valsts atbalsta kontroles vispārējie principi. Proti, lai samazinātu banku un EEZ valstu konkurences traucējumus un novērstu bezrūpīgas rīcības risku, atbalsts būtu jāierobežo līdz nepieciešamajam minimumam un atbalsta saņēmējam pašam būtu jāsedz atbilstīga pārstrukturēšanas izmaksu daļa. Bankai un tās kapitāla turētājiem jāiegulda pārstrukturēšanas pasākumos pēc iespējas vairāk pašu līdzekļu ⁽⁶⁾. Valsts atbalsts ir jāpiešķir, ievērojot noteikumus par atbilstīgu sloga sadalījumu starp bankas ieguldītājiem.
16. Kopš krīzes sākuma, pārbaudot bankām piešķirtā atbalsta saderību, iestāde bankām ir prasījusi vismaz minimālu sloga sadalījumu attiecībā pret saņemtā atbalsta summu, jo īpaši, ar pieejamo kapitālu kompensējot zaudējumus un maksājot atbilstīgu atlīdzību par valsts intervenci. Turklāt, lai novērstu līdzekļu aizplūšanu, tā ir ieviesusi noteikumus par hibrīdinstrumentu atpirkšanu un kuponu un dividenžu maksājumu aizliegumu. Tomēr iestāde nenoteica ne *ex ante* robežvērtības pašu ieguldījumiem, nedz citas papildu prasības ⁽⁷⁾.

⁽⁴⁾ Banku savienības izveidošanas iniciatīvas tika galvenokārt izstrādātas attiecībā uz eurozonu, jo eurozonas dalībvalstīm ir vairāki kopīgi instrumenti, taču nav kopīgas uzraudzības. Tomēr ES dalībvalstis, kuras nav eurozonas dalībnieces, varēs piedalīties, ja tās to vēlas. Šobrīd nav skaidrs, kādā apmērā ES dalībvalstis, kuras nav eurozonas dalībnieces, varētu nolemt piedalīties šajās iniciatīvās. Attiecībā uz EEZ EBTA valstīm jāatzīmē, ka EBTA Finanšu pakalpojumu jautājumu darba grupa ar lielu interesi ir sekojusi notikumu attīstībai Eiropas Savienībā un saņēmusi no ES puses informāciju par banku savienību. Tomēr līdz šim nav notikušas apspriedes par EBTA valstu iespējamo līdzdalību.

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 6. jūnija priekšlikums direktīvai, ar ko izveido kredītiestāžu un ieguldījumu sabiedrību sanācijas un noregulējuma režīmu, COM(2012) 280 *final*. EBTA Finanšu pakalpojumu jautājumu darba grupa cieši seko notikumu attīstībai Eiropas Savienībā. Šķiet, var uzskatīt, ka šis priekšlikums attiecas uz EEZ un tāpēc, visticamāk, būs jāiekļauj EEZ līgumā, kolīdz ES būs to pieņēmusi.

⁽⁶⁾ Skatīt, piemēram, Pārstrukturēšanas pamatnostādņu 22. punktu.

⁽⁷⁾ Turpat, 24. punkts.

17. Pirmajos krīzes posmos EEZ valstis kopumā ievēroja valsts atbalsta noteikumu obligātās prasības attiecībā uz sloga sadalījumu *ex ante*, un, lai nodrošinātu finansiālo stabilitāti, kreditoriem ar saviem līdzekļiem nebija jāpiedalās kredītiestāžu glābšanā.
18. Tomēr valsts parāda krīze pierādīja, ka šāda politika ilgtermiņā nevar nodrošināt finansiālo stabilitāti, jo īpaši tajās EEZ valstīs, kurās banku pārņemšanas izmaksas ievērojami vājināja to fiskālo stāvokli. Protams, dažām EEZ valstīm valsts atbalsta noteikumu obligātās prasības nebija pietiekamas un tām bija jāievieš jauns tiesiskais regulējums, ar ko paredzēja stingrākas *ex ante* prasības attiecībā uz sloga sadalījumu. Šāda attīstība EEZ valstīs radīja atšķirīgas pieejas attiecībā uz sloga sadalījumu, proti, daļa valstu ievēroja tikai valsts atbalsta noteikumos paredzētās obligātās prasības, bet daļa – ieviesa stingrākas prasības par ieguldītāju vai kreditoru iesaistīšanos. Šādas atšķirīgas EEZ valstu pieejas attiecībā uz sloga sadalījumu bankām radīja atšķirīgas finansēšanas izmaksas, ko ietekmēja uzskats par EEZ valstu finansiālās stabilitātes nodrošināšanai vajadzīgo iespējamo iesaistīšanās apmēru. Tādējādi tiek apdraudēta EEZ tirgus integritāte un ir iespējama negatīva ietekme uz vienlīdzīgas konkurences apstākļiem, kurus cenšas aizsargāt ar valsts atbalsta kontroli.
19. Ņemot vērā minētās attīstības tendences, ir vajadzīgas stingrākas obligātās prasības attiecībā uz sloga sadalījumu. Pirms jebkāda veida atbalsta piešķiršanas bankas pārstrukturēšanas pasākumiem – gan rekapitalizācijas, gan samazinātas vērtības aktīvu pasākumiem – būtu jāizmanto visi kapitāla veidošanas pasākumi, tostarp pakārtotā parāda pārvēršana, ar nosacījumu, ka tiek ievērotas pamattiesības un netiek apdraudēta finansiālā stabilitāte. Tā kā jebkurš pārstrukturēšanas atbalsts ir vajadzīgs, lai novērstu iespējamu neatbilstīgu bankas pārņemšanu, lai līdz minimumam samazinātu atbalsta apmēru, šie sloga sadalījuma pasākumi būtu jāīsteno neatkarīgi no bankas sākotnējās maksātspējas. Tādēļ pirms pārstrukturēšanas atbalsta piešķiršanas bankai EBTA valstīm būs jānodrošina, lai banku akcionāri un pakārtotā kapitāla turētāji nodrošinātu vajadzīgo ieguldījumu, vai jāizstrādā vajadzīgais tiesiskais regulējums, lai šādus ieguldījumus varētu iegūt.
20. Būtībā konkurences traucējumu ierobežošanas pasākumu piemērošana ir atkarīga no sloga sadalījuma pakāpes, un tiek ņemta vērā arī sloga sadalījuma līmeņa palielināšana EEZ bankām, kas saņem atbalstu. Tā kā visi pārējie jautājumi ir svarīgi, plašāks sloga sadalījums nozīmē, ka tiek samazināta vajadzība pēc pasākumiem, kas novērš konkurences traucējumus. Jebkurā gadījumā pasākumi, kas vērsti uz konkurences traucējumu ierobežošanu, būtu jāpieņem tādā veidā, lai cik vien iespējams tuvinātu tirgus situāciju, kāda būtu izveidojusies, ja atbalsta saņēmējs būtu izstājies no tirgus bez atbalsta.

Efektīva pārstrukturēšanas procedūra un sistēmas turpmākā atjaunināšana

21. Lai novērstu pastāvīgos satricinājumus finanšu tirgos, ir jāsauglabā noteiktas atbalsta iespējas bankām, tomēr ir arī jāuzlabo un sīkāk jāizstrādā konkrētas procedūras un nosacījumi. Ir arī svarīgi turpināt tiesiskā regulējuma pielāgošanu tirgus attīstības tendencēm, kas tika sāktas 2010. gada jūnijā, palielinot garantijas maksu⁽⁸⁾, un turpināta 2011. gada termiņa pagarinājuma pamatnostādņēs⁽⁹⁾.
22. Iestādes 2008. gada Banku darbības pamatnostādņēs EBTA valstīm tika nodrošināta iespēja izveidot glābšanas shēmas, vienlaikus neizslēdzot *ad hoc* intervences pieejamību. Ņemot vērā krīzes mērogu un vispārēju uzticības zudumu visā EEZ finanšu nozarē, kas cita starpā rada starpbanku tirgus izsīkšanu, Iestāde nolēma, ka tā apstiprinās visus nepieciešamos pasākumus, ko EBTA valstis veic, lai nodrošinātu finanšu sistēmas stabilitāti, tostarp glābšanas pasākumus un rekapitalizācijas shēmas. Pagaidu atļauja piemērot glābšanas atbalstu gan garantiju, gan rekapitalizācijas un samazinātas vērtības aktīvu pasākumu veidā novērsa paniku un atjaunoja uzticību tirgum.
23. Tomēr, tā kā tirgus situācija ir mainījusies, vairs tik ļoti nav vajadzīgi strukturāli glābšanas pasākumi, kurus piešķir, tikai ņemot vērā iepriekšēju novērtējumu, kas pamatots ar pieņēmumu, ka ir jāglābj faktiski visas bankas, un kura dēļ pārstrukturēšanas plāna padziļināts novērtējums tiek atlikts uz vēlāku posmu. Lai gan šāda pieeja palīdzēja novērst visas finanšu nozares nelabojamu sabrukumu, atsevišķu atbalsta saņēmēju pārstrukturēšanas centieni tika

⁽⁸⁾ Skatīt Iestādes izdoto Pagaidu shēmas pamatnostādņu 1.2. iedaļu un tur iekļauto atsauci uz Konkurences GD dienestu 2010. gada 30. aprīļa darba dokumentu "Valsts atbalsta noteikumu piemērošana valsts garantiju shēmām, kas attiecas uz banku parādiem, ko izdod pēc 2010. gada 30. jūnija".

⁽⁹⁾ Šajās pamatnostādņēs ir noteikta prasība, ka neatkarīgi no atbalsta apmēra pārstrukturēšanas plāns ir jāiesniedz visām bankām, kas saņem valsts atbalstu rekapitalizācijas vai samazinātas vērtības aktīvu veidā.

īstenoti ar kavēšanos. Kavēšanās risināt banku problēmas dažos gadījumos ir palielinājusi nodokļu maksātāju galīgo maksājumu apmēru. Šajās pamatnostādnēs ir noteikts princips, ka rekapitalizācijas un samazinātas vērtības aktīvu pasākumi tiks apstiprināti tikai pēc bankas pārstrukturēšanas plāna apstiprināšanas. Šī pieeja nodrošina daudz precīzāku atbalsta apmēra pielāgošanu un bankas problēmu cēloņa identificēšanu jau agrīnā posmā un garantē finansiālo stabilitāti. Joprojām būs pieejamas garantiju shēmas banku likviditātes nodrošināšanai. Tomēr šādas shēmas var būt tikai likviditātes nodrošināšanas līdzeklis bankām, kurām nav kapitāla iztrūkuma, ko noteikusi kompetentā uzraudzības iestāde ⁽¹⁰⁾.

24. Šajās pamatnostādnēs ir noteikti vajadzīgie pielāgojumi parametriem, ko piemēro, lai noteiktu saderību bankām piešķirtajam valsts atbalstam, kas no 2013. gada 1. decembra piešķirts saistībā ar finanšu krīzi. Proti:
- a) šīs pamatnostādnes aizstāj 2008. gada Banku darbības pamatnostādnes, un tajās ir norādījumi par likviditātes atbalsta saderības kritērijiem;
 - b) ar šīm pamatnostādnēm tiek pielāgotas un papildinātas Rekapitalizācijas pamatnostādnes un Samazinātas vērtības aktīvu pamatnostādnes;
 - c) šīs pamatnostādnes papildina Pārstrukturēšanas pamatnostādnes, sniedzot sīkāk izstrādātus norādījumus par sloga sadalījumu akcionāru un pakārtoto aizdevēju starpā;
 - d) ar šīm pamatnostādnēm tiek ieviests princips, ka ne rekapitalizācijas, nedz aktīvu aizsardzības pasākumus nedrīkst piešķirt bez pārstrukturēšanas plāna iepriekšējas apstiprināšanas, un tiek ierosināta šādu pasākumu pastāvīgas apstiprināšanas procedūra;
 - e) šajās pamatnostādnēs ir norādījumi par likvidācijas atbalsta saderības prasībām.

2. PIEMĒROŠANAS JOMA

25. Iestāde šajās pamatnostādnēs un visās *Krīzes pamatnostādnēs* ⁽¹¹⁾ noteiktos principus piemēros kredītiestādēm (dēvētas arī par "*bankām*") ⁽¹²⁾. Tā kā vienas kredītiestādes haotisks bankrots var ārkārtīgi negatīvi ietekmēt finanšu sistēmu kopumā, kredītiestādēm ir izteikta savstarpējā saistība. Kredītiestādes ļoti ietekmē pēkšņs uzticības zaudējums, kas var nopietni negatīvi ietekmēt to likviditāti un maksātspēju. Vienas saistītas iestādes grūtības var radīt sistēmisku spriedzi finanšu nozarē, kas savukārt var arī ārkārtīgi negatīvi ietekmēt ekonomiku kopumā, piemēram, saistībā ar kredītiestāžu uzdevumu nodrošināt aizdevumus reālajai ekonomikai, un tādējādi var apdraudēt finansiālo stabilitāti.
26. Attiecīgā gadījumā Iestāde šajās pamatnostādnēs un visās *Krīzes pamatnostādnēs* noteiktos principus *mutatis mutandis* piemēros apdrošināšanas sabiedrībām Padomes Direktīvas 73/239/EEK ⁽¹³⁾ 6. panta, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/83/EK ⁽¹⁴⁾ 4. panta vai Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 98/78/EK 1. panta b) punkta nozīmē ⁽¹⁵⁾.

⁽¹⁰⁾ "Kompetentā uzraudzības iestāde" ir jebkura valsts kompetentā iestāde, ko iesaistīta EEZ valsts iecēlusi saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 14. jūnija Direktīvu 2006/48/EK par kredītiestāžu darbības sākšanu un veikšanu (OV L 177, 30.6.2006., 1. lpp.), kas pielāgota EEZ līgumam ar EEZ Apvienotās komitejas Lēmumu Nr. 65/2008 (OV L 257, 25.9.2008., 27. lpp., un EEZ papildinājums Nr. 58, 25.9.2008., 9. lpp.), vai Eiropas Centrālā banka, veicot uzraudzības uzdevumus, kas noteikti 1. pantā Komisijas priekšlikumā Padomes regulai, ar ko Eiropas Centrālajai bankai piešķir īpašus uzdevumus saistībā ar kredītiestāžu uzraudzības politiku, ko īsteno attiecībā uz kredītiestādēm, kas reģistrētas dalībvalstī, kura piedalās vienotajā banku uzraudzības mehānismā. Attiecībā uz Komisijas priekšlikumu minētajai Padomes regulai jāatzīmē, ka EBTA Finanšu pakalpojumu jautājumu darba grupa cieši seko notikumu attīstībai Eiropas Savienībā.

⁽¹¹⁾ Skatīt 2. zemsvītras piezīmi.

⁽¹²⁾ Atbilstīgi definīcijai 4. panta 1. punktā Direktīvā 2006/48/EK, kas pielāgota EEZ līgumam ar EEZ Apvienotās komitejas Lēmumu Nr. 65/2008 (publikāciju atsaucēm skatīt 10. zemsvītras piezīmi).

⁽¹³⁾ Padomes 1973. gada 24. jūlija Pirmā direktīva 73/239/EEK par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz uzņēmējdarbības sākšanu un veikšanu tiešās apdrošināšanas nozarē, kas nav dzīvības apdrošināšana (OV L 228, 16.8.1973., 3. lpp.), kas pielāgota EEZ līgumam ar EEZ Apvienotās komitejas Lēmumu Nr. 78/2011 (OV L 262, 6.10.2011., 45. lpp., un EEZ papildinājums Nr. 54, 6.10.2011., 57. lpp.).

⁽¹⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 5. novembra Direktīva 2002/83/EK par dzīvības apdrošināšanu (OV L 345, 19.12.2002., 1. lpp.), kas pielāgota EEZ līgumam ar EEZ Apvienotās komitejas Lēmumu Nr. 60/2004 (OV L 277, 26.8.2004., 172. lpp., un EEZ papildinājums Nr. 43, 26.8.2004., 156. lpp.).

⁽¹⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 27. oktobra Direktīva 98/78/EK par apdrošināšanas grupu apdrošināšanas uzņēmumu papildu uzraudzību (OV L 330, 5.12.1998., 1. lpp.), kas pielāgota EEZ līgumam ar EEZ Apvienotās komitejas 1999. gada 16. jūlija Lēmumu Nr. 95/1999 (OV L 296, 23.11.2000., 61. lpp., un EEZ papildinājums Nr. 55, 23.11.2000., 160. lpp.).

27. Viss atbalsts, kas piešķirts šādām EBTA valstī registrētām iestādēm, tostarp šādu iestāžu meitasuzņēmumiem, kas veic nozīmīgas darbības EBTA valstī vai ES dalībvalstī, tiks pārbaudīts saskaņā ar šīm pamatnostādnēm.

3. REKAPITALIZĀCIJAS UN SAMAZINĀTAS VĒRTĪBAS AKTĪVU PASĀKUMI

28. Rekapitalizācijas un samazinātas vērtības aktīvu pasākumus, tostarp aktīvu garantijas, parasti piemēro, lai segtu kapitāla iztrūkumu. Šajās pamatnostādnēs "kapitāla iztrūkums" ir kapitāla iztrūkums, kas konstatēts EEZ, eurozonas vai valsts līmenī, veicot kapitāla pārbaudi, stresa testu, aktīvu kvalitātes pārskatu vai līdzvērtīgu pārbaudi, un kuru attiecīgā gadījumā apstiprinājusi kompetentā uzraudzības iestāde. Šādam valsts atbalstam parasti ir ilgstoša ietekme, un šo situāciju ir grūti labot.
29. Ņemot vērā šādu pasākumu faktisko neatgriezeniskumu un fiskālo ietekmi EBTA valstīs, kas piešķir šādu atbalstu, un ņemot vērā Iestādes lēmumu pieņemšanas praksi krīzes laikā, Iestāde šos pasākumus būtībā var apstiprināt tikai tad, ja attiecīgā EBTA valsts pierāda, ka tā ir izmantojusi visus iespējamus pasākumus, lai ierobežotu šādu atbalstu līdz nepieciešamajam minimumam. Tādēļ EBTA valstis pirms pārstrukturēšanas plāna iesniegšanas vai kā daļu no pārstrukturēšanas plāna ir aicinātas iesniegt kapitāla piesaistīšanas plānu. Kapitāla piesaistīšanas plānā ir jāietver galvenokārt bankas pasākumi kapitāla piesaistīšanai un iespējamie bankas akcionāru un pakārtoto kreditoru sloga sadalīšanas pasākumi.
30. Kapitāla piesaistīšanas plānam, ko papildina bankas veikts rūpīgs aktīvu kvalitātes pārskats un mērķtiecīgs kapitāla pietiekamības novērtējums, ir jānodrošina iespēja EBTA valstij kopā ar Iestādi un kompetento uzraudzības iestādi precīzi noteikt bankas (atlikušā) kapitāla iztrūkumu, kas jāsedz, izmantojot valsts atbalsta līdzekļus. Saistībā ar jebkādu šādu atlikušā kapitāla iztrūkumu, kas jāsedz, izmantojot valsts atbalsta līdzekļus, ir obligāti jāiesniedz pārstrukturēšanas plāns.
31. Pārstrukturēšanas plānu, kas ietver pārstrukturēšanas atbalstu, izņemot prasības par kapitāla piesaistīšanu un sloga sadalījumu, kas saskaņā ar 32.–34. punktu jāiekļauj kapitāla piesaistīšanas plānā, ko iesniedz pirms pārstrukturēšanas plāna vai kā šā plāna daļu, arī turpmāk novērtēs saskaņā ar Pārstrukturēšanas pamatnostādnēm.

3.1. KAPITĀLA IZTRŪKUMA NOVĒRŠANA – PIRMSPAZIŅOŠANA UN PAZIŅOŠANA PAR PĀRSTRUKTURĒŠANAS ATBALSTU

32. Tiklīdz ir konstatēts kapitāla iztrūkums, kura novēršanai varētu būt vajadzīgs valsts atbalsts, EBTA valstij ir jāievieš visi pasākumi, kuru mērķis ir samazināt šāda iztrūkuma kompensēšanas radītās izmaksas. Tādēļ EBTA valstis tiek aicinātas sazināties ar Iestādi pirms paziņošanas posmā. Šajās brīvprātīgajās apspriedēs pirms paziņošanas posmā Iestāde piedāvās savu atbalstu attiecībā uz pārstrukturēšanas atbalsta saderības nodrošināšanu un jo īpaši attiecībā uz sloga sadalīšanas prasību ieviešanu saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem. Pirms paziņošanas posma pamats būs kapitāla piesaistīšanas plāns, ko izstrādājusi EBTA valsts un banka un ko apstiprinājusi kompetentā uzraudzības iestāde. Šajā plānā:
- a) jāuzskaita bankas plānotie pasākumi kapitāla piesaistīšanai un (iespējamie) bankas akcionāru un pakārtoto kreditoru sloga sadalīšanas pasākumi;
 - b) jāiekļauj aizsardzības pasākumi, lai novērstu līdzekļu aizplūšanu no bankas, kas varētu notikt, piemēram, tad, ja banka iegādātos citu uzņēmumu akcijas vai veiktu dividendu un kuponu maksājumus.
33. EBTA valstij jānodrošina kapitāla iztrūkuma noteikšanai paredzēta sīki izstrādāta metodika un ievaddati, ko apstiprinājusi kompetentā uzraudzības iestāde. Šī metodika jāizstrādā komercdarbības nozares līmenī.
34. Pēc tam, kad iesniegts kapitāla piesaistīšanas plāns un iekļauti bankas aktīvu kvalitātes pārskata rezultāti un mērķtiecīgs kapitāla pietiekamības novērtējums, EBTA valstij jānosaka atlikušā kapitāla iztrūkums, kas jāsedz, izmantojot valsts atbalstu. Iestāde piedāvās EBTA valstij apspriest pārstrukturēšanas plānu pirms tā paziņošanas. Tiklīdz ir panākta vienošanās par pārstrukturēšanas plānu, EBTA valsts var oficiāli to paziņot. Iestāde jebkuru rekapitalizācijas vai samazinātu aktīvu pasākumu, ko īsteno kā pārstrukturēšanas atbalstu, var apstiprināt tikai pēc tam, kad panākta vienošanās par pārstrukturēšanas plānu.

3.1.1. Bankas pasākumi kapitāla piesaistīšanai

35. Kompetentās uzraudzības iestādes apstiprinātajā kapitāla piesaistīšanas plānā saņemējam jānorāda un iespējamā apmērā, neapdraudot iestādes dzīvotspēju, jāveic visi kapitāla piesaistīšanas pasākumi, kurus ir iespējams īstenot. Šajos pasākumos jo īpaši jāiekļauj:
- a) tiesību jautājumi;
 - b) pakārtotu parāda instrumentu brīvprātīga pārvēršana pašu kapitālā, pamatojoties uz riska radītu stimulu;
 - c) saistību pārvaldības pasākumi, kam principā jābūt 100 % vēršiem uz kapitāla veidošanu, ja kapitāla iztrūkumu nav iespējams novērst pilnībā un tāpēc ir vajadzīgs valsts atbalsts;
 - d) kapitālu veidojoša aktīvu un portfeļu pārdošana;
 - e) portfeļu pārvēršana vērtspāpiros, lai veidotu kapitālu no darbībām, kas nav galvenās darbības;
 - f) peļņas saglabāšana;
 - g) citi pasākumi, kas samazina kapitāla vajadzības.
36. Ja kapitāla piesaistīšanas plānā minētie pasākumi ir norādīti kā tādi, ko nav iespējams īstenot sešos mēnešos pēc šā plāna iesniegšanas, iestāde apspriedīsies ar kompetento uzraudzības iestādi, lai novērtētu, vai ierosinātie pasākumi ir jāuzskata par kapitāla piesaistīšanas pasākumiem.
37. Ir jābūt stimuliem, kas banku vadību mudinātu īstenot vērienīgu pārstrukturēšanu labvēlīgos periodos un tādējādi samazināt nepieciešamību pēc valsts atbalsta. Tāpēc, ja valsts atbalsta izmantošanu būtu bijis iespējams novērst, veicot atbilstīgas un savlaicīgas pārvaldības darbības, jebkurai iestādei, kas prasa valsts atbalstu pārstrukturēšanai vai organizētai likvidēšanai, parasti būtu jānomaina bankas izpilddirektors, kā arī attiecīgā gadījumā valdes locekļi.
38. Šo pašu iemeslu dēļ šādām iestādēm būtu jāpiemēro stingra vadītāju atalgojuma politika. Tāpēc ir jānosaka vadītāju atalgojuma maksimālā robeža, ko papildina stimuli, kas nodrošina, lai banka, īstenojot savu pārstrukturēšanas plānu, censtos sasniegt uzņēmuma ilgtermiņa mērķus. Tādējādi jebkurai bankai, kas saņem valsts atbalstu rekapitalizācijas vai samazinātas vērtības aktīvu veidā, kopējais darbinieku, tostarp valdes locekļu un augstākās vadības, atalgojums ir jāsamazina līdz atbilstīgam līmenim. Šajā kopējā atalgojuma maksimālajā summā jāiekļauj visi iespējamie fiksētie un mainīgie elementi un pensijas, un šai summai ir jāatbilst ES Kapitāla prasību direktīvas (CRD IV) ⁽¹⁶⁾ 93. un 94. pantam.

Tādējādi jebkuras šādas personas kopējā atalgojuma summa nedrīkst pārsniegt summu, kas ir 15 reizes lielāka par vidējo algu valstī tajā EBTA valstī, kurā saņemējs ir reģistrēts ⁽¹⁷⁾, vai ir 10 reizes lielāka par saņemējas bankas darbinieku vidējo algu.

Atalgojuma ierobežojumi jāpiemēro līdz pārstrukturēšanas perioda beigām vai līdz brīdim, kamēr banka ir atmaksājusi valsts atbalstu, atkarībā no tā, kurš no šiem notikumiem pienāk ātrāk.

39. Jebkura banka, kas saņem valsts atbalstu rekapitalizācijas vai samazinātas vērtības aktīvu pasākumu veidā, principā nedrīkst maksāt atlaišanas pabalstus, kuru apmērs pārsniedz tiesību aktos vai līgumā noteikto apmēru.

3.1.2. Akcionāru un pakārtoto kreditoru sloga sadalījums

40. Valsts atbalsts var veicināt bezatbildīgas rīcības risku un mazināt tirgus disciplīnu. Lai mazinātu bezatbildīgas rīcības risku, atbalsts jāpiešķir tikai saskaņā ar noteikumiem, kas ietver atbilstīgu sloga sadalījumu starp esošajiem bankas ieguldītājiem.

⁽¹⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīva 2013/36/ES par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo uzraudzību, ar ko groza Direktīvu 2002/87/EK un atceļ Direktīvas 2006/48/EK un 2006/49/EK (OV L 176, 27.6.2013., 338. lpp.). Tiesību akts nav iekļauts EEZ līgumā.

⁽¹⁷⁾ Saskaņā ar publikāciju ESAO tīmekļa vietnē sadaļā "Gada vidējais atalgojums salīdzināmu cenu izteiksmē par pēdējo pieejamo gadu", <http://stats.oecd.org/Index.aspx>.

41. Pēc tam, kad zaudējumu kompensēšanai izmantots pašu kapitāls, atbilstīgs sloga sadalījums parasti ietvers hibrīdkapitāla turētāju un pakārtoto parādu turētāju ieguldījumu. Hibrīdkapitāla un pakārtotā parāda turētājiem ir jāiegulda līdzekļi, lai maksimāli samazinātu kapitāla iztrūkumu. Šāds ieguldījums var būt vai nu pārvēršana pirmā līmeņa pamata kapitālā ⁽¹⁸⁾, vai instrumentu pamatsummas norakstīšana. Jebkurā gadījumā likumīgi iespējamā apmērā ir jānovērš saņēmēja naudas aizplūšana šādu vērstpapīru turētājiem.
42. Iestāde neprasis veikt iemaksas augstākas prioritātes parādu turētājiem (jo īpaši apdrošinātu noguldījumu, neapdrošinātu noguldījumu, obligāciju un visu pārējo augstākas prioritātes parādu turētājiem) kā obligātu sloga sadalījuma elementu saskaņā ar valsts atbalsta noteikumiem, neliekot šos parādus pārvērst ne kapitālā, nedz arī norakstīt instrumentus.
43. Ja kapitāla attiecība bankā, kas konstatējusi kapitāla iztrūkumu, ir lielāka par EEZ regulējumā noteikto minimumu, bankai parasti būtu jāspēj atjaunot kapitāla stāvokli saviem spēkiem, jo īpaši – izmantojot kapitāla piesaistīšanas pasākumus, kas noteikti 35. punktā. Ja nav citu iespēju, tostarp nekādu citu uzraudzības darbību, piemēram, agrīnas intervences pasākumu vai citu kompensācijas darbību, lai novērstu iztrūkumu, ko apstiprinājusi kompetentā uzraudzības iestāde vai noregulējuma iestāde, pakārtotais parāds pirms valsts atbalsta piešķiršanas principā ir jāpārvērš pašu kapitālā.
44. Gadījumos, kad banka vairs neatbilst obligātajām regulējumā noteiktām kapitāla prasībām, pakārtotais parāds principā ir jāpārvērš vai jānoraksta pirms valsts atbalsta piešķiršanas. Valsts atbalsts ir jāpiešķir tikai pēc tam, kad jebkuru zaudējumu kompensēšanai pilnībā ir ieguldīts pašu kapitāls, hibrīdkapitāls un pakārtotais parāds.
45. Izņēmumu no 43. un 44. punktā minētajām prasībām var pieļaut, ja šādu pasākumu īstenošana varētu apdraudēt finansiālo stabilitāti vai izraisīt nesamērīgas sekas. Šis izņēmums varētu attiekties uz gadījumiem, kad paredzamā atbalsta summa ir neliela, salīdzinot ar bankas riska svērtajiem aktīviem, un kapitāla iztrūkums ir ievērojami samazināts, jo īpaši piemērojot kapitāla piesaistīšanas pasākumus, kā noteikts 35. punktā. Nesamērīgas sekas vai finansiālās stabilitātes apdraudējumu varētu novērst arī, pārskatot kapitāla iztrūkuma mazināšanas pasākumu secību.
46. Saistībā ar 43. un 44. punkta īstenošanu ir jāievēro princips “neviens kreditors nav sliktāks par citiem” ⁽¹⁹⁾. Tādējādi pakārtotie kreditori ekonomiskā ziņā nesaņems mazāku summu par to, kādu tie būtu saņēmuši, ja valsts atbalsts nebūtu piešķirts.

3.1.3. Līdzekļu aizplūdes novēršana pirms pārstrukturēšanas lēmuma pieņemšanas

47. Lai ierobežotu atbalstu līdz nepieciešamajam minimumam, iespējami agrākā posmā ir jānovērš līdzekļu aizplūšana. Tādēļ Iestāde uzskata, ka no brīža, kad bankai ir zināmas vai būtu bijušas jāzina kapitāla vajadzības, bankai ir jāveic visi vajadzīgie pasākumi, lai saglabātu līdzekļus. Proti, no minētā brīža iestādes, kuras ir konstatējušas vai kurām būtu bijis jākonstatē kapitāla vajadzības, nedrīkst:
 - a) veikt akciju dividenžu vai hibrīdkapitāla instrumentu kuponu (vai jebkuru citu instrumentu, kuriem kuponu maksājumi ir diskrecionāri) maksājumus;
 - b) pirkt savas akcijas vai bez Iestādes iepriekšējas atļaujas pārstrukturēšanas periodā izplatīt hibrīdkapitāla instrumentus; kā arī
 - c) atpirkt hibrīdkapitāla instrumentus, izņemot gadījumus, kad šāds pasākums, iespējams, apvienojot to ar citiem pasākumiem, ļauj iestādei pilnībā kompensēt kapitāla iztrūkumu un tiek veikts pietiekami tuvu pašreizējam tirgus līmenim ⁽²⁰⁾ un ne vairāk kā 10 % virs tirgus cenas; jebkuru atpirkšanas pasākumu iepriekš apstiprina Iestāde;
 - d) veikt jebkādas kapitāla pārvaldības darījumus bez Iestādes iepriekšējas atļaujas;
 - e) iesaistīties agresīvās komercdarbībās; kā arī

⁽¹⁸⁾ Saskaņā ar 26. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Regulā (ES) Nr. 575/2013 par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām (OV L 176, 27.6.2013., 1. lpp.). No EBTA puses norit sagatavošanās tiesību akta iekļaušanai EEZ līgumā.

⁽¹⁹⁾ Piemēram, to var panākt, izveidojot kontrolāciju sabiedrību. Bankas iegāde tiktu reģistrēta kontrolāciju sabiedrības aktīvu pusē, toties pašu kapitāls, hibrīdkapitāls un pakārtotais parāds, kas bankai bija pirms valsts atbalsta intervences, ir reģistrējams kontrolāciju sabiedrības saistību pusē, piemērojot tādu pašu prioritāšu struktūru, kādā bankā bija pirms intervences.

⁽²⁰⁾ Piemēram, ja atpirkšanu veic, piemērojot atlaidi par divām procentpunktu zīmēm no tirgus cenas nominālās vērtības (vai tirgus neesamības gadījumā – tirgus cenas aizstājējas), lai gūtu peļņu, vai ja atpirkšana ir daļa no apmaiņas, kas kredītiestādei nodrošina augstākas kvalitātes kapitālu, kas samazina iztrūkumu.

- f) iegādāties akcijas uzņēmumos neatkarīgi no tā, vai šis darījums ir aktīvu vai akciju nodošana. Šī prasība neattiecas uz: i) iegādi, ko veic, īstenojot bankas parasto komercdarbību saistībā ar esošajiem prasījumiem pret grūtībās nonākušiem uzņēmumiem; un ii) akciju iegādi uzņēmumos ar nosacījumu, ka samaksātā pirkuma cena ir mazāka par 0,01 % no iestādes pēdējās pieejamās bilances apmēra tajā brīdī un ka kopējā pirkuma cena, kas samaksāta par visām šādām iegādēm no tā brīža līdz pārstrukturēšanas beigām ir mazāka par 0,025 % no iestādes pēdējās pieejamās bilances apmēra tajā brīdī; iii) uzņēmuma iegādi pēc Iestādes atļaujas saņemšanas, ja – izņēmuma apstākļos – ir jāatjauno finansiālā stabilitāte vai jānodrošina efektīva konkurence;
- g) veidot reklāmu, kurā ir atsauce uz valsts atbalstu, un izmantot jebkādas agresīvas komercstratēģijas, kuras nevarētu būt iespējamās bez EBTA valsts atbalsta.
48. Tā kā ir jānodrošina atbalsta samazināšana līdz nepieciešamajam minimumam, ja banka veic darbības, kas neatbilst 47. punktā uzskaitītajām prasībām brīdī, kad tai būtu bijis jākonstatē, ka veiksmīgas komercdarbības nodrošināšanai ir vajadzīgs papildu kapitāls, Iestāde, lai nodrošinātu konkurences traucējumu ierobežošanai vajadzīgo pasākumu īstenošanu, papildinās atbalsta summu ar tādu summu, kas ir līdzvērtīga aizplūdušo līdzekļu apmēram.

3.1.4. Pārstrukturēšanas atbalsta izmantošana atlikušā kapitāla iztrūkuma segšanai

49. Ja pēc kapitāla piesaistīšanas un sloga sadalījuma pasākumu īstenošanas joprojām ir kapitāla iztrūkums, principā to var segt, izmantojot valsts veiktu rekapitalizāciju, samazinātu aktīvu pasākumus vai abu šo pasākumu kopumu. Lai nodrošinātu šāda atbalsta saderību, ir jāiesniedz Iestādei pārstrukturēšanas plāns, kam ir jāatbilst attiecīgajām *Krīzes pamatnostādņu* iedaļām.

3.2. GLĀBŠANAS ATBALSTS REKAPITALIZĀCIJAS UN SAMAZINĀTAS VĒRTĪBAS AKTĪVU PASĀKUMU VEIDĀ

50. Tiklīdz Iestāde sāk piemērot šajās pamatnostādņēs noteiktos principus, EBTA valstij pārstrukturēšanas plāns būs jāpaziņo Iestādei un pirms jebkādu rekapitalizācijas vai samazinātas vērtības aktīvu pasākumu īstenošanas jāsaņem valsts atbalsta apstiprinājums. Tomēr izņēmuma gadījumā pirms pārstrukturēšanas plāna apstiprināšanas Iestāde var atļaut EBTA valstij šādus pasākumus piemērot īslaicīgi kā glābšanas atbalstu, ja šādi pasākumi ir vajadzīgi, lai saglabātu finansiālo stabilitāti. Ja EBTA valsts izmanto šo punktu par finansiālo stabilitāti, Iestāde kompetentajai uzraudzības iestādei pieprasīs *ex ante* analīzi, kas apstiprina faktisko (nevis prognozēto) kapitāla iztrūkumu, kura dēļ, ja šādi pasākumi netiks veikti, uzraudzības iestāde varētu nekavējoties anulēt iestādes banku darbības licenci. Turklāt jebkurai šādu analīzei būs jāpierāda, ka ārkārtas risku finansiālajai stabilitātei nevar novērst ar privātu kapitālu pietiekami īsā laikā vai ar jebkādiem citiem mazāk traucējošiem pagaidu pasākumiem, piemēram, valsts garantiju.
51. Par visiem pasākumiem, kas atbilst 50. punktam, ir jāziņo Iestādei. Lai Iestāde uz laiku apstiprinātu šādu pasākumu, attiecībā uz to ir jāievēro noteikumi, ar kuriem regulē šādu pasākumu atbildību un sloga sadalījumu, kas paredzēti Rekapitalizācijas pamatnostādņēs, 2011. gada termiņa pagarinājuma pamatnostādņēs un, ja piemērojams, Samazinātas vērtības aktīvu pamatnostādņēs.
52. Turklāt glābšanas atbalsts rekapitalizācijas un samazinātas vērtības aktīvu pasākumu veidā nedrīkst būt pretrunā prasībām par sloga sadalījumu, kas noteiktas šajās pamatnostādņēs. Tāpēc vajadzīgie sloga sadalījuma pasākumi ir jāievieš kā glābšanas atbalsta daļa vai rekapitalizācijas vai samazinātas vērtības aktīvu pasākumi ir jāīsteno tādā veidā, lai sloga sadalījuma pasākumus būtu iespējams īstenot *ex post*. Šādu *ex post* īstenošanu var panākt, piemēram, veicot pašu kapitāla rekapitalizāciju tādā veidā, lai tam būtu augstāka prioritāte nekā esošajam kapitālam un pakārtotiem parāda instrumentiem, vienlaikus nodrošinot atbilstību piemērojama regulējuma un uzraudzības sistēmai.
53. Pēc glābšanas atbalsta apstiprināšanas EBTA valstij divos mēnešos pēc datuma, kad pieņemts lēmums par īslaicīga atbalsta apstiprināšanu, ir jāiesniedz pārstrukturēšanas plāns saskaņā ar Pārstrukturēšanas pamatnostādņēm. Pārstrukturēšanas plāns tiks novērtēts saskaņā ar Pārstrukturēšanas pamatnostādņēm, ņemot vērā sloga sadalījuma principus, kas aprakstīti šajās pamatnostādņēs.

3.3. NELIELU IESTĀŽU REKAPITALIZĀCIJAS UN PĀRSTRUKTURĒŠANAS SHĒMAS

54. Nelielām bankām piešķirts atbalsts ietekmē konkurenci mazākā mērā nekā atbalsts, kas piešķirts lielākām bankām. Tāpēc – un lai nodrošinātu samērīgu administratīvo apstrādi – attiecībā uz nelielām bankām piemērota ir vienkāršāka procedūra, vienlaikus nodrošinot konkurences traucējumu maksimālu samazināšanu. Tādēļ Iestāde ir gatava apstiprināt nelielu iestāžu rekapitalizācijas un pārstrukturēšanas shēmas, ja šādām shēmām ir skaidri uzdevumi un tās paredzēts īstenot sešos mēnešos, ar nosacījumu, ka tajās ir ievēroti *Krīzes pamatnostādņēs* noteiktie principi un jo īpaši šajās pamatnostādņēs noteiktās sloga sadalījuma prasības. Turklāt jebkuras šādas shēmas ir jāpiemēro tikai bankām, kuru bilances kopsumma nav lielāka par 100 miljoniem euro. To banku, kuras saņem atbalstu saskaņā ar minēto shēmu, kopējā bilances summa nedrīkst būt lielāka par 1,5 % no attiecīgās EBTA valsts iekšējā tirgus banku aktīvu kopējās summas.
55. Iestāde novērtēs visas šādas shēmas, lai pārbaudītu, vai tās ir sasniegušas tajās izvirzīto mērķi un ir īstenotas pareizi. Tādēļ sešus mēnešus pēc shēmas apstiprināšanas EBTA valstij ir jāiesniedz ziņojums par shēmas izmantošanu.

4. GARANTIJAS UN LIKVIDITĀTES ATBALSTS, KO SNIEDZ NEATKARĪGI NO CENTRĀLĀS BANKAS LIKVIDITĀTES NODROŠINĀJUMA

56. Likviditātes atbalsts un saistību garantijas īslaicīgi stabilizē bankas bilances saistību pusi. Tādēļ atšķirībā no rekapitalizācijas vai samazinātas vērtības aktīvu pasākumiem, kas principā ir jāveic pirms attiecīgā EBTA valsts ir paziņojusi pārstrukturēšanas plānu un šos pasākumus iepriekš ir apstiprinājusi Iestāde, Iestāde var piekrist, ka EBTA valstis paziņo garantiju un likviditātes atbalstu, kas jāpiešķir pēc tam, kad tas apstiprināts kā īslaicīgs glābšanas atbalsts pirms pārstrukturēšanas plāna apstiprināšanas.
57. Par garantijas un likviditātes atbalstu Iestādei var paziņot atsevišķi; turklāt likviditātes pasākumu shēmas Iestāde var arī apstiprināt uz laiku, kas nav ilgāks par sešiem mēnešiem.
58. Šādas shēmas drīkst piemērot tikai bankām, kurām nav kapitāla iztrūkuma. Ja bankai, kurai ir kapitāla iztrūkums, nekavējoties vajadzīga likviditāte, Iestādei par to ir jāpaziņo atsevišķi ⁽²¹⁾. Šādos apstākļos Iestāde *mutatis mutandis* piemēros 32.–34. punktā paredzēto procedūru, iekļaujot prasību par pārstrukturēšanas vai likvidēšanas plānu, izņemot gadījumus, kad atbalsts ir atmaksāts divos mēnešos.
59. Lai saņemtu Iestādes apstiprinājumu, garantiju un likviditātes atbalstam ir jāatbilst šādām prasībām:
- garantijas var piešķirt tikai kredītiestādes augstākas prioritātes parāda vērstpapīru jaunai emisijai (pakārtots parāds nav iekļauts);
 - garantijas var piešķirt tikai parāda instrumentiem, kuru atmaksāšanas termiņš ir no trīs mēnešiem līdz pieciem gadiem (vai maksimāli septiņi gadi – segtām obligācijām); garantijas, ko piešķir parāda instrumentiem, kuru atmaksāšanas termiņš ir ilgāks par trīs gadiem, izņemot pienācīgi pamatotus gadījumus, ir jāierobežo līdz trešdaļai no konkrētai bankai piešķirtā nesamaksāto garantiju summas;
 - valsts garantiju atlīdzības minimālajam līmenim ir jāatbilst formulai, kas noteikta 2011. gada termiņa pagarinājuma pamatnostādņēs;
 - divu mēnešu laikā jāiesniedz Iestādei pārstrukturēšanas plāns par jebkuru kredītiestādi, kurai piešķirtas garantijas par jaunām vai atjauninātām saistībām, kuru nesamaksāto garantēto saistību kopējā summa (ieskaitot garantijas, par kurām panākta vienošanās pirms šā lēmuma pieņemšanas) jaunas garantijas piešķiršanas brīdī gan par 5 % pārsniedz kopējo saistību attiecību, gan kopējo summu 500 miljonu euro apmērā;
 - jebkurai kredītiestādei, kas prasa piešķirt garantiju, divu mēnešu laikā pēc garantijas izmantošanas ir jāiesniedz konkrēts pārstrukturēšanas vai likvidēšanas plāns;
 - garantiju un likviditātes atbalsta saņēmēji nedrīkst izmantot reklāmas vajadzībām atsauces uz valsts atbalstu un īstenot jebkādas agresīvas komerciālas stratēģijas, kuras nevarētu būt iespējamas bez EBTA valsts atbalsta.

⁽²¹⁾ Bankas, kuras šo pamatnostādņu spēkā stāšanās datumā jau ir saņēmušas apstiprinātu glābšanas atbalstu, bet vēl nav saņēmušas pārstrukturēšanas atbalsta galīgo apstiprinājumu, var saņemt atbalstu saskaņā ar likviditātes shēmu, par to iepriekš atsevišķi neziņojot.

60. Attiecībā uz garantiju un likviditātes atbalsta shēmām ir jāievēro šādi papildu kritēriji:
- a) shēma attiecas tikai uz bankām, kurām nav kapitāla iztrūkuma, ko saskaņā ar 28. punktu apstiprinājusi kompetentā uzraudzības iestāde;
 - b) garantijas, kuru atmaksāšanas termiņš ir ilgāks par trīs gadiem, ir jāierobežo līdz trešdaļai no konkrētai bankai piešķirto garantiju summas;
 - c) EBTA valstīm ik pēc trīs mēnešiem Iestādei jāziņo par: i) shēmas darbību, ii) garantēto parāda vērstpapīru emisiju un iii) faktiski piemēroto maksu;
 - d) EBTA valstīm ziņojumi par shēmas darbību jāpapildina ar pieejamu atjauninātu informāciju par salīdzināmu negarantētu parāda vērstpapīru emisijas izmaksām (veids, apjoms, novērtējums, valūta).
61. Izņēmuma gadījumos var apstiprināt arī garantijas, kas sedz Eiropas Investīciju bankas iesaistīšanos riska darījumos ar bankām nolūkā atjaunot aizdevumus reālajai ekonomikai valstīs, kurās ir ārkārtīgi sarežģīti aizņemšanās nosacījumi salīdzinājumā ar EEZ vidējo līmeni. Novērtējot šādus pasākumus, Iestāde jo īpaši pārbaudīs, vai tie nerada nevajadzīgas priekšrocības, ko šīs bankas varētu izmantot, lai, piemēram, attīstītu citus komercdarbības veidus. Šādas garantijas var piešķirt tikai uz laikposmu, kas nav ilgāks par septiņiem gadiem. Ja Iestāde šādas garantijas ir apstiprinājusi, bankai automātiski nav jāiesniedz pārstrukturēšanas plāns.

5. CENTRĀLO BANKU NODROŠINĀTA LIKVIDITĀTE UN NOGULDĪJUMU GARANTIJU SHĒMU UN NOREGULĒJUMA FONDU INTERVENCE

62. Centrālo banku parastajām bankas darbībām, kas saistītas ar monetāro politiku, piemēram, atvērtā tirgus darbībām un pastāvīgajām kredītlīnijām, nepiemēro valsts atbalsta noteikumus. Mērķtiecīgu atbalstu konkrētai kredītiestādei (parasti to dēvē par "ārkārtas likviditātes palīdzību") var uzskatīt par valsts atbalstu, izņemot gadījumus, kad ir izpildīti šādi kumulatīvi nosacījumi ⁽²²⁾:
- a) likviditātes nodrošināšanas, kas notiek ārkārtas apstākļos un neietilpst plašākā atbalsta kopumā, brīdī kredītiestādei īslaicīgi nav likviditātes, bet tā ir maksāspējīga;
 - b) ja kredītlīnija ir pilnībā nodrošināta un nodrošinājumam piemēro samazinājumu attiecībā uz tā kvalitāti un tirgus vērtību;
 - c) centrālā banka piemēro saņēmējam soda procentu likmi;
 - d) pasākums tiek veikts pēc centrālās bankas iniciatīvas, un jo īpaši to nepapildina nekādas pretgarantijas, ko sniedz valsts.
63. Noguldījumu garantiju fondu intervenci, ko izmanto noguldījumu atmaksāšanai noguldītājiem saskaņā ar EBTA valsts pienākumiem, kas noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 94/19/EK ⁽²³⁾, neuzskata par valsts atbalstu ⁽²⁴⁾. Tomēr šāda vai līdzīga finansējuma izmantošanu nolūkā atbalstīt kredītiestādes pārstrukturēšanu var uzskatīt par valsts atbalstu. Lai gan minētā finansējuma izcelsme var būt privātajā sektorā, tomēr to var uzskatīt par atbalstu, ciktāl tas nonāk valsts kontrolē un ciktāl lēmums par finansējuma izmantošanu ir attiecināms uz valsti ⁽²⁵⁾. Šādas intervences veidā sniegtā valsts atbalsta saderību Iestāde novērtēs saskaņā ar šīm pamatnostādnēm.
64. Lai noteiktu, vai valsts atbalsts, kas sniegts neregulējuma fonda intervences veidā, ir saderīgs ar EEZ līgumu, tas tiks novērtēts saskaņā ar šīm pamatnostādnēm.

6. ĪPAŠI APSVĒRUMI SAISTĪBĀ AR LIKVIDĀCIJAS ATBALSTU

6.1. VISPĀRĒJIE PRINCIPI

65. EBTA valstīm jāveicina tādu tirgus dalībnieku darbības pārtraukšana, kas nav dzīvotspējīgi, vienlaikus nodrošinot iespēju veikt organizētu izstāšanās procedūru, lai saglabātu finansiālo stabilitāti. Ja nav ticams, ka kredītiestāde spēs atgūt ilgtermiņa dzīvotspēju, vienmēr ir jāapsver grūtībās nonākušas kredītiestādes organizētas likvidēšanas iespēja.

⁽²²⁾ Šādos gadījumos pasākumi pēc tam tiks novērtēti kā pārstrukturēšanas plāna daļa.

⁽²³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 1994. gada 30. maija Direktīva 94/19/EK par noguldījumu garantiju sistēmām (OV L 135, 31.5.1994., 5. lpp.), kas minēta EEZ līguma IX pielikuma II nodaļas ii) daļas 19.a punktā.

⁽²⁴⁾ Pēc analogijas skatīt spriedumu lietā T-351/02 *Deutsche Bahn*/Komisija, 2006, Krājums, II-1047, 114. punkts, kā arī spriedumu lietā C-460/07 *Puffer*, 2009, Krājums, I-3251, 70. punkts.

⁽²⁵⁾ Skatīt Dānijas iesniegto likvidēšanas shēmu (OV C 312, 17.11.2010., 5. lpp.).

66. Iestāde atzīst, ka, ņemot vērā kredītiestāžu specifiku un tādu mehānismu trūkumu, kas nodrošinātu iespēju kredītiestāžu noregulējumu veikt, neapdraudot finansiālo stabilitāti, var būt neiespējami likvidēt kredītiestādi saskaņā ar parasto maksātspējas procedūru. Tādēļ valsts atbalstu, kas piešķirts bankrotējušu kredītiestāžu likvidēšanai, var uzskatīt par saderīgu atbalstu, kam jāatbilst 44. punktā norādītajām prasībām.
67. Organizētas likvidācijas mērķim jābūt grūtībās nonākušās kredītiestādes darbības pārtraukšanai uz noteiktu laiku. Šis mērķis paredz, ka netiek uzsākti jauni darījumi ar trešām pusēm. Tomēr šīs prasības izpilde neliedz turpināt pašreizējo komercdarbību, ja tādā veidā iespējams samazināt likvidēšanas izmaksas. Turklāt likvidēšanas gaitā, izmantojot konkursa procedūru, cik vien iespējams jācenšas izpārdot komercdarījumu daļas vai aktīvus. Organizēti īstenojot likvidēšanas procedūru, jāpanāk, ka jebkuru aktīvu pārdošanas procedūru mērķis būtu likvidēšanas izmaksu samazināšana.
68. Grūtībās nonākušu kredītiestāžu likvidēšanai EBTA valstis var izvēlēties dažādus instrumentus. Visiem valsts atbalsta pasākumiem, ko īsteno šādas likvidēšanas atbalstam, ir jāatbilst 69.–82. punktā noteiktajiem principiem.

6.2. LIKVIDĀCIJAS ATBALSTA APSTIPRINĀŠANAS NOSACĪJUMI

69. EBTA valstīm ir jāiesniedz kredītiestāžu pareizas likvidēšanas plāns.
70. Iestāde īstenojamo atbalsta pasākumu saderību novērtēs, ņemot vērā kredītiestāžu noregulējumu saskaņā ar tiem pašiem noteikumiem, *mutatis mutandis*, kādi attiecībā uz pārstrukturēšanas atbalstu paredzēti Pārstrukturēšanas pamatnostādņu 2., 3. un 4. iedaļā.
71. Organizētas likvidācijas kārtībai jāņem vērā apsvērumi, kas pausti 72. līdz 78. punktā.

6.2.1. Likvidācijas izmaksu ierobežošana

72. EBTA valstīm ir jāpierāda, ka atbalsts efektīvi nodrošinās kredītiestādes organizētu likvidāciju, vienlaikus ierobežojot atbalstu līdz nepieciešamajam minimumam, kas vajadzīgs, lai likvidācijas procesā nodrošinātu iestādes darbību, ņemot vērā izvirzīto mērķi un ievērojot šajās pamatnostādnēs noteiktās sloga sadalījuma prasības.

6.2.2. Konkurences traucējumu ierobežošana

73. Lai novērstu nevajadzīgus konkurences traucējumus, likvidēšanas posms maksimāli jāsaīsina līdz tādām periodam, kas noteikti nepieciešams, lai veiktu organizētu likvidāciju.
74. Kamēr atbalstu saņēmusī kredītiestāde turpina darbību, tā nedrīkst aktīvi konkurēt tirgū vai veikt jebkādas jaunas darbības. Tai faktiski jānodrošina tikai tādu darbību turpināšana un pabeigšana, kuras vēl jāveic saistībā ar esošajiem klientiem. Jebkurām jaunām darbībām ar esošajiem klientiem ir jābūt saistītām tikai ar esošo līgumu noteikumu grozījumiem un esošo aizdevumu pārstrukturēšanu ar nosacījumu, ka šādi grozījumi uzlabos attiecīgo aktīvu neto pašreizējo vērtību.
75. Likvidējamās kredītiestādes cenu noteikšanas politika jāveido tā, lai mudinātu klientus meklēt pievilcīgākas alternatīvas.
76. Ja ir vajadzīga bankas darbības licence, piemēram, atlikušajai bankai vai pagaidu iestādei, kas izveidota tikai tādēļ, lai organizēti likvidētu kredītiestādi ("pagaidu banka"), tai jāattiecas tikai uz darbībām, kas ir tieši nepieciešamas, lai īstenotu likvidāciju. Kompetentajai uzraudzības iestādei iespējami drīz ir jāanulē bankas darbības licence.

6.2.3. Sloga sadalījums

77. Organizētas likvidācijas procesā jācenšas samazināt bezrūpīgas rīcības risku, jo īpaši – novēršot papildu atbalsta piešķiršanu akcionāru un pakārtoto parādu turētāju labā. Tādēļ akcionāru un pakārtotā parāda turētāju prasījumus nedrīkst pārvirzīt uz turpmākajām saimnieciskajām darbībām.
78. Noteikumi, kas izklāstīti 3.1.2. un 3.1.3. iedaļā, jāievēro *mutatis mutandis*.

6.3. KREDĪTIESTĀDES PĀRDOŠANA ORGANIZĒTAS LIKVIDĀCIJAS PROCEDŪRĀ

79. Kredītiestādes pārdošana organizētas likvidācijas procedūrā var ietvert valsts atbalstu pircējam, izņemot gadījumus, kad pārdošanu veic atklāti un beznosacījumu konkursa kārtībā un aktīvus iegūst vairāksolītājs. Attiecīgos gadījumos, rīkojot šādu konkursu, jānodrošina iespēja pārdot iestādes daļas dažādiem solītājiem.
80. Jo īpaši, nosakot, vai attiecīgā gadījumā ir sniegts atbalsts kredītiestādes vai tās daļu pircējam, Iestāde pārbaudīs, vai:
- pārdošanas procedūra ir atklāta, beznosacījumu un nediskriminējoša;
 - pārdošana tiek veikta saskaņā ar tirgus noteikumiem;
 - kredītiestāde vai valdība – atkarībā no izvēlētās struktūras – aktīviem un attiecīgajām saistībām nosaka maksimālu pārdošanas cenu.
81. Ja Iestāde konstatē atbalstu pircējam, Iestāde šāda atbalsta saderību novērtēs atsevišķi.
82. Ja atbalsts ir piešķirts pārdošanai paredzētai saimnieciskajai darbībai (nevis šādas darbības pircējam), šāda atbalsta saderību pārbauda atsevišķi saskaņā ar šīm pamatnostādņēm. Ja likvidācijas procesā tiek pārdots ekonomikas dalībnieks, kuram ir ievērojama daļa tirgū, Iestāde novērtēs, vai ir vajadzīgi pasākumi, kas ierobežotu konkurences traucējumus, ko radījis šim ekonomikas dalībniekam piešķirtais atbalsts, un pārbaudīs pārdošanas procesā izveidotā dalībnieka dzīvotspēju. Dzīvotspējas novērtējumā Iestāde pienācīgi ņems vērā pircēja lielumu un stabilitāti attiecībā pret iegūtās komercdarbības apmēru un stabilitāti.

6.4. ORGANIZĒTAS LIKVIDĀCIJAS SHĒMU APSTIPRINĀŠANAS NOSACĪJUMI

83. Grūtībās nonākušu kredītiestāžu problēmu risināšanai paredzētu režīmu ieviešana EBTA valstīs var būt saistīta ar iespēju piešķirt atbalstu, lai nodrošinātu grūtībās nonākušu kredītiestāžu organizētu likvidāciju, vienlaikus ierobežojot negatīvu plašāku ietekmi uz nozari un ekonomiku kopumā.
84. Iestāde uzskata, ka nelielu kredītiestāžu likvidācijas atbalsta shēmas ⁽²⁶⁾ var apstiprināt ar nosacījumu, ka tās ir pienācīgi izstrādātas, lai nodrošinātu atbilstību 44. punktā noteiktajām prasībām par akcionāru un pakārtotā parāda turētāju sloga sadalījumu, kā arī lai novērstu bezrūpīgas rīcības risku un citas ar konkurenci saistītas problēmas.
85. Šādu shēmu saderību novērtēs saskaņā ar 3. iedaļā izklāstītajiem nosacījumiem. Tādēļ EBTA valstīm, paziņojot shēmu Iestādei, ir jāiesniedz precīza informācija par procedūru un saņēmēju iestāžu labā veiktās intervences nosacījumiem.
86. Tā kā konkurences traucējumu pakāpe var atšķirties atbilstīgi saņēmējas iestādes raksturam un tās stāvoklim tirgū, var būt vajadzīgs atsevišķs novērtējums, lai nodrošinātu, ka process nerada nevajadzīgus konkurences traucējumus. Tādēļ atsevišķi ir jāziņo par atbalsta pasākumiem, ko saskaņā ar apstiprinātu shēmu īsteno kredītiestāžu labā, kuru kopējā aktīvu summa ir lielāka par 3 000 miljoniem euro.

6.5. UZRAUDZĪBA

87. EBTA valstīm regulāri, vismaz reizi gadā, jāsniedz ziņojumi par jebkuras shēmas darbību, kas apstiprināta saskaņā ar 6.4. iedaļu. Šajos ziņojumos jāsniedz arī informācija par katru kredītiestādi, ko likvidē saskaņā ar 6.4. iedaļu.
88. Lai Iestādei nodrošinātu iespēju uzraudzīt organizētas likvidācijas procesa virzību un tā ietekmi uz konkurenci, EBTA valstīm regulāri (vismaz reizi gadā) jāiesniedz ziņojumi par katras likvidējamās bankas likvidācijas procesa virzību un likvidācijas procedūras beigās – nobeiguma ziņojums. Konkrētos gadījumos, lai nodrošinātu atbilstību visiem atbalsta apstiprināšanas nosacījumiem un saistībām, var iecelt uzraudzības pilnvaroto vai atsavināšanas pilnvaroto, vai abus.

⁽²⁶⁾ Skatīt, piemēram, N 407/2010, Dānijas iesniegto likvidēšanas shēmu (OV C 312, 17.11.2010., 7. lpp.).

7. PIEMĒROŠANAS DATUMS UN ILGUMS

89. Iestāde šajās pamatnostādnēs izklāstītos principus piemēros no 2013. gada 1. decembra.
90. Paziņojumus, ko Iestāde reģistrēs pirms 2013. gada 1. decembra, izvērtēs saskaņā ar kritērijiem, kas ir spēkā paziņošanas brīdī.
91. Balstoties uz šīm pamatnostādnēm, Iestāde pārbaudīs, vai atbalsti, kas piešķirti bez Iestādes apstiprinājuma un kas tāpēc ir EBTA valstu Nolīguma par Uzraudzības iestādes un Tiesas izveidi 3. protokola I daļas 1. panta 3. punkta pārkāpums, ir saderīgi ar EEZ līgumu, ja daži vai visi šādi atbalsti ir piešķirti pēc šo pamatnostādņu publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* un tā EEZ papildinājumā.
92. Visos citos gadījumos tā pārbaudi veiks, pamatojoties uz *Krīzes pamatnostādnēm*, kas ir spēkā atbalsta piešķiršanas brīdī.
93. Iestāde pārskatīs šīs pamatnostādnes, kad tas tiks uzskatīts par vajadzīgu, jo īpaši, lai nodrošinātu atbilstību tirgus apstākļu vai regulatīvo noteikumu pārmaiņām, kas varētu ietekmēt pamatnostādnēs izklāstītos noteikumus.
94. 2008. gada Banku darbības pamatnostādnes ir atceltas no 2013. gada 30. novembra.
95. Samazinātas vērtības aktīvu pamatnostādņu 47. punkts un 5. pielikums ir atcelti.
96. Pārstrukturēšanas pamatnostādnes pielāgo šādi:
4. punkta pirmo teikumu aizstāj ar šādu: "Ja kāda finanšu iestāde ir saņēmusi valsts atbalstu, EBTA valstij ir jāiesniedz pārstrukturēšanas plāns, lai apstiprinātu konkrētās bankas ilgtermiņa dzīvotspēju neatkarīgi no valsts atbalsta.;"
6. zemsvītras piezīmi, kas attiecas uz 4. punktu, svītro;
7. punkta trešo ievilkumu aizstāj ar šādu: "Iestāde, ievērojot vispārējo situāciju finanšu nozarē, piemēros pamatprincipu par atbilstīgu sloga sadalījumu starp EBTA valstīm un saņēmējām bankām.;"
8. punktu svītro;
28. zemsvītras piezīmē, kas attiecas uz 21. punktu, pirmo teikumu aizstāj ar šādu: "Skatīt 2013. gada Banku darbības pamatnostādņu 6. iedaļu.;"
25. punktu aizstāj ar šādu: "Jebkura atkāpe no atbilstīga sloga sadalījuma *ex ante*, ko pirms pārstrukturēšanas plāna apstiprināšanas izņēmuma kārtā atļāva finansiālās stabilitātes dēļ, vēlākā laika posmā ir jākompensē ar turpmākiem ieguldījumiem pārstrukturēšanas pasākumos, piemēram, ar apvērtes klauzulu un/vai visaptverošāku pārstrukturēšanu, tostarp papildu pasākumiem konkurences traucējumu ierobežošanā."
-